

De kerk, broeders en zusters, maakt zware tijden door en volgens de peilingen heeft ze nog maar weinig krediet bij het grote publiek. Dat zegt het dagblad Trouw tenminste afgelopen week. Nu is dat ook geen orakel van Delphi, maar toch. Maar ook wijzelf hebben het soms moeilijk met onze kerk. Ze is in menig opzicht niet van deze tijd, om nog maar te zwijgen van schandalen. We zouden het graag anders willen. Daarvoor moeten we dan ook alles doen wat in ons vermogen ligt. Tegelijkertijd dienen we ons niet van de wijs te laten brengen en met des te meer aandacht te luisteren en te kijken naar de schat aan oud en nieuw die zij te bieden heeft.

Vandaag viert de kerk, vieren wij het feest van Christus Koning. En wij doen dat in de liturgie op een wijze die ver voorruit is op onze tijd. Want waar maakt onze tijd zich eigenlijk druk om, waarin investeert zij? In de media scoren nog steeds de glitterverhalen en mensen blijven zich vergapen aan rijkdom en macht. We zien hoe afgelopen weken iedereen zich druk maakt om de euro en de niet bestaande gulden, maar dat er intussen een half werelddeel in Afrika verhongert, ligt buiten ons blikveld.

Waar gaat het om in het leven? De liturgie zet die vraag vandaag op scherp, wanneer zij ons leven overziet vanuit het einde. Ze kijkt terug, maar je mag met evenveel recht zeggen dat ze ver voorruit kijkt. De vraag “waartoe zijn wij op aarde”, is eigenlijk dezelfde als “waarvoor heb ik geleefd”, alleen vanuit een ander perspectief.

Die vraag wordt vandaag op een verrassende manier beantwoord. En er is alle reden tot verbazing. Jezus vraagt niet naar een correcte geloofsbelijdenis, en hij vraagt ook niet of je gestreefd hebt naar hoge mystieke of contemplatieve ervaringen, of je wel voldoende aan de hemel hebt gedacht. Niets van dat alles.

Het evangelie van Gods koninkrijk is van een ongelooflijke alledaagsheid. Tegelijkertijd blijkt dat simpele bestaan ons naar peilloze diepten te voeren, die alle spirituele hoogvluchten overbodig maken. God zij dank, want dat voorkomt hopelijk ook menige averij en vrije val. Niet voor niets is een van de belangrijkste woorden in de christelijke spiritualiteit, nederigheid,

humilitas, dat afgeleid is van humus, aarde. Een spiritualiteit die niet geaard is, maar gaat zweven heeft geen goede evangelische papieren. En wie geaard zegt, spreekt over openheid, een plek waar iets groeien kan. Waar leven ruimte krijgt.

Jezus vraagt vandaag in het evangelie wat je met het leven van alledag hebt gedaan. Wat je met je leven doet, vandaag. Misschien hangt het antwoord op die vraag samen met een andere vraag: hoe begin ik mijn dag? Is het een klus waar ik elke morgen tegen heug aan meug aan begin of begin ik met moed en vertrouwen ondanks de schaduwzijden? Wat is het leven eigenlijk? Een ongewenste last of een wonderlijk en bij tijden weerbarstig cadeau, elke morgen nieuw. Dat ik er nog ben, weer ben, dat ik mag bestaan en mij een wereld wacht vol onvermoede mogelijkheden en ontmoetingen? Niet allemaal even lichtvoetig, maar vragend om intense aandacht en betrokkenheid om waarlijk mens te zijn naar Gods beeld en gelijkenis.

Er is tegenwoordig een geweldig aanbod aan spiritualiteit van allerlei soort, maar wie het evangelie van vandaag daarnaast legt, kan niet anders dan verrast zijn. Waarom het zover en misschien zo hoog zoeken, terwijl het grote geheim van het leven voor je deur te doen is in dat ogenschijnlijk alledaagse gedoe, waar mensen proberen staande te blijven in hun soms zo aangevochten bestaan. Je kunt daar natuurlijk van weg kijken en je niet engageren zoals menigeen in Jezus'dagen ook al deed, getuige het evangelie van vandaag. Die zoeken het misschien in hogere sferen of ze hebben geen boodschap aan wat er in hun straat gebeurt aan wel en wee. Allemaal denkbaar, maar de Heer zelf zegt dat het daar gebeurt.

Die schapen en bokken uit het evangelie, broeders en zusters, hebben bij alle verschil één ding gemeen. Geen van twee heeft de Heer herkend in het alledaagse doen en laten. De goeden en de kwaden niet. De bokken komen met de uitvlucht: we wisten het niet. Hadden we geweten dat u voor de deur stond, dan hadden we wel anders gehandeld. Maar voor die beeldenaren Gods die ze dagelijks op straat tegenkwamen, voor al die mensen die bij hen aanklopten, was er geen blijk van ontferming en compassie.

En dan de schapen, ze stellen in hun verwondering al evenzeer een vraag: waar hebben we u dan wel geholpen en ons over u ontfermd? Hun gedrag

was er dus niet op gericht om God te behagen of om goede werken te doen, die hen zouden kunnen rechtvaardigen. Nee, ze hebben gewoonweg gedaan wat ze vanuit hun hart meenden te moeten doen. Ze konden niet om de sloebers en geslagen figuren heen, want dat waren toch ook mensen. Het verhaal van Matheus heeft alle trekken van de parabel van de barmhartige Samaritaan bij Lukas. Ziet de ene groep de gekwetste mens niet liggen, de ander kijkt met compassie naar het slachtoffer aan de rand van de weg.

Wij leven in een samenleving waar veel wordt gesproken en geschreven over compassie. Maar de daad bij het woord voegen is nog wat anders. In die wereld doet het evangelie een klemmend appèl op ons. Waarvoor leef je, waaruit leef je?

Dat zijn geen vragen voor een abstract theologisch discours, maar vragen naar de inzet voor Gods koninkrijk, hier in ons midden, in onze geschonden wereld. Zijn wij nederig genoeg om onze plaats te weten, is er op de bodem van onze ziel ruimte en zijn wij geard om met een zuiver hart de mensen te zien staan die ons pad kruisen als de verborgen gestalte van de grote koning

Laten wij daarvoor bij de Heer zelf in de leer gaan, hij zal onze blik scherpen en ons hart verruimen om onbaatzuchtig en deemoedig te doen wat Hij zelf ons heeft voorgedaan: met compassie omzien en optrekken met allen die ons als tochtgenoten zijn gegeven, als broeders en zusters van de Heer, als kinderen Gods, en als erfgenamen van Gods koninkrijk. AMEN.